

Assemblea General 2022

Punt de l'ordre del dia: 5

Informe de la Intervenció de Comptes de Som Energia

ÍNDEX

Context i resum executiu	2
Suport a l'aprovació dels comptes anuals 2021	2
Relació amb l'equip d'Economia i Finances i amb el Consell Rector	3
Balanç	4
Compte de resultats	6
Estabilitat financera de la cooperativa a llarg termini	9
Pressupost 2022	10

Context i resum executiu

El 2021 ha estat un any especialment difícil i convuls en el sector energètic. Als problemes derivats de la pandèmia, s'hi han unit els següents:

- Una **escalada de preus** de l'energia brutal i inèdita en el mercat majorista. Aquesta escalada ha incrementat les necessitats de fons per pagar les factures de l'energia (els preus tan elevats han fet que augmenti el volum de diners que avancem i que no recuperem fins que es cobra la factura dels clients). També han augmentat les garanties que s'han d'aportar per poder operar al mercat OMIE.
- Els canvis en el **sistema tarifari**, que van provocar retards en la facturació (per manca de lectures per part de distribuïdores).
- I els **nous canvis** impulsats pel Govern estatal per pal·liar els efectes de l'escalada de preus sobre el consumidor final. Això ha comportat que la cooperativa hagi avançat el diferencial de l'IVA entre el 21 % i el 10 % (Hisenda triga uns mesos a fer aquest retorn).

Destaquem que la **solvència** de la cooperativa no s'ha vist compromesa, ja que el cost més elevat (l'aprovisionament) es coneix per endavant i les tarifes es fixen a partir d'aquesta xifra. Tampoc s'ha incrementat la morositat.

La crisi soferta ha estat bàsicament de **liquiditat**. Es va saldar satisfactòriament mitjançant l'ampliació del capital social voluntari i l'endeutament bancari.

El creixement en el nombre de contractes i clients i, per tant, de kWh facturats implica sempre la necessitat de tenir més recursos financers per cobrir els riscos de mercat (garanties OMIE i garanties de futurs) i les necessitats de capital de treball (desfasament entre pagaments i cobraments). Per a créixer sense comprometre la tresoreria, apostem per més generació, més contractes bilaterals amb tercers (PPAs) i més representació de mercat.

Malgrat totes aquestes tensions, el resultat del 2021 abans d'impostos ha estat positiu en 1.604.605 €, un 98,5 % superior al del 2020.

Suport a l'aprovació dels comptes anuals 2021

L'article 53 dels Estatuts vigents de Som Energia defineix les funcions de les persones triades per l'Assemblea com a interventores de comptes. D'acord amb aquest document i amb les responsabilitats recollides en la legislació aplicable, emetem el nostre informe sobre la memòria explicativa de la gestió de l'empresa, el balanç, el compte de resultats i els altres documents comptables que se sotmeten preceptivament a l'Assemblea General 2022.

Considerem que aquest informe acaba la nostra feina de coneixement de la gestió econòmica, financera, patrimonial i comptable per dotar-nos d'una visió tan precisa com fos possible de la cooperativa. La col·laboració amb l'equip d'Economia i Finances ha estat fluida. Se'ns ha proporcionat la informació que hem requerit a mesura que estava disponible, tant sobre l'empresa principal com sobre les participades. Ens han respost i ens han explicat les qüestions que hem plantejat. Hem celebrat les reunions necessàries per entendre la informació amb exactitud i per complementar-la, i hem pogut manifestar la nostra opinió de manera lliure i independent.

Hem analitzat la informació proporcionada. Basant-nos en el nostre coneixement i criteri, *el balanç de situació i el compte de pèrdues i guanys de l'exercici 2021 de Som Energia S.C.C.L., els de les societats participades en què ostenta una posició dominant i els consolidats del Grup Som Energia reflecteixen adequadament i fidelment les seves situacions financeres i patrimonials, i el resultat de les operacions efectuades. Les memòries de Som Energia i del Grup, que formen part integrant dels comptes anuals, subministren la informació necessària i suficient per poder-les entendre.*

Per tant, **proposem aprovar els comptes anuals de l'exercici 2021 presentats a l'Assemblea General Ordinària 2022.**

Com a resultat de les revisions dutes a terme aquest exercici i els anteriors, manifestem la nostra opinió sobre alguns temes de gestió econòmica, financera i patrimonial. Pretenem complementar, d'una banda, l'auditoria externa i, de l'altra, l'informe explicatiu elaborat per l'equip economicofinancer.

Relació amb l'equip d'Economia i Finances i amb el Consell Rector

Som Energia ha sofert en totes les seves estructures, però ha superat la dura prova d'aquest any. Agraïm al Consell Rector i a l'equip tècnic el seu esforç i els donem l'enhorabona pel resultat positiu de la seva gestió. En el nostre cas, felicitem especialment l'equip d'Economia i Finances, incloent-hi la persona que ha estat baixa i les que s'han incorporat.

També agraïm les diverses invitacions del Consell Rector a assistir i participar en algunes de les seves reunions, i la designació d'un membre d'aquest òrgan com el nostre interlocutor. Esperem continuar i estrènyer encara més aquesta relació en el futur.

L'any passat celebràvem l'aparició de *l'Informe explicatiu dels comptes*, elaborat des d'Economia i Finances. Ens n'alegrem de la continuació, malgrat la sobrecàrrega de treball i dels canvis soferts en l'equip.

També valorem en positiu la incorporació de més personal en Economia i Finances, com reclamàvem al nostre informe de l'any passat. No obstant això, encara detectem

insuficiències pel que fa a les eines de gestió (TI), necessàries per a la fiabilitat de l'operativa i per al benestar laboral de l'equip. En aquest sentit, tornem a destacar l'absència d'una comptabilitat analítica completa. La considerem un instrument de gran valor per millorar el control de la gestió societària.

Balanç

Extractem només els aspectes rellevants del balanç i els comentem a continuació.¹

ACTIU. Imports en M€ (milions d'euros)	2021	2020	Diferència
A) ACTIU NO CORRENT	14,95	13,29	1,66
I. Immobilitzat intangible	0,14	0,02	
II. Immobilitzat material (terrenys i instal·lacions tècniques)	0,80	0,10	
IV. Inversions en empreses del grup i associades a llarg termini	13,64	11,61	
1. Instruments de patrimoni (capital societats participades)	1,30	1,14	
2. Crèdits a empreses (a societats participades)	12,34	10,47	
V. Inversions financeres a llarg termini	0,37	1,54	
1. Instruments de patrimoni	0,37	0,37	
5. Altres actius financers	0,00	1,17	
B) ACTIU CORRENT	39,10	20,78	18,31
III. Deutors comercials i altres comptes a cobrar	16,00	4,24	
1. Clients per vendes i prestacions de serveis	7,93	4,16	
5. Actius per impost corrent	0,08	0,08	
6. Altres crèdits amb les administracions públiques	7,98	0,00	
IV. Inversions en empreses del grup i associades a curt termini	0,84	0,54	
V. Inversions financeres a curt termini	16,36	1,64	
1. Instruments de patrimoni	0,17	0,17	
2. Crèdits a empreses	0,11	0,00	
4. Derivats	8,61	1,47	
5. Altres actius financers	7,47	0,00	
VII. Efectiu i altres actius líquids equivalents	5,90	14,36	
TOTAL ACTIU (A + B)	54,05	34,08	19,97

PASSIU. Imports en M€ (milions d'euros)	2021	2020	Diferència
A) PATRIMONI NET	33,54	20,85	12,69
I. Capital	28,79	17,40	
III. Reserves	3,45	2,77	
VII. Resultat de l'exercici	1,29	0,68	

¹ Els comptes anuals 2021 que se sotmeten a aprovació inclouen el Balanç complet. Per a una informació més detallada, també remetem a l'*Informe explicatiu dels comptes anuals 2021 Som Energia*, preparat pel seu equip d'Economia i Finances.

B) PASSIU NO CORRENT	8,52	6,26	2,26
I. Provisions a llarg termini	0,12	0,09	
II. Deutes a llarg termini (amb entitats de crèdit i altres passius)	2,07	0,30	
III. Deutes amb empreses del grup i associades a llarg termini (amb socis)	6,33	5,85	
C) PASSIU CORRENT	11,99	6,96	5,03
II. Provisions a curt termini	0,09	0,10	
III. Deutes a curt termini (amb entitats de crèdit i altres passius)	5,15	0,02	
V. Creditors comercials i altres comptes a pagar	6,75	6,83	
1. Proveïdors	3,51	2,83	
3. Creditors diversos	1,83	1,17	
5. Passius per impost corrent	0,21	0,00	
6. Altres deutes amb les administracions públiques	1,11	2,83	
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU (A + B + C)	54,05	34,08	19,97

Durant el 2021, l'operativa ha canviat. Els canvis han generat un increment de 19,97 M€ entre el balanç a 31-12-2021 (54,05 M€) i a 31-12-2020 (34,08 M€). Els productes més rellevants són els següents:

- Augment de garanties per a OMIE.** La cooperativa ha substituït Unión Electro Industrial en els serveis d'aprovisionament d'energia en el mercat diari OMIE. Per això, es van recuperar 1,1 M€ en dipòsit a Unión Electro Industrial. En sentit invers, s'han entregat a OMIE garanties per valor de 7,47 M€. Aquest import es deu a l'elevat preu de l'energia: com més alt és el preu, més garanties s'han de dipositar.
- Bestretes d'IVA.** L'IVA suportat en les compres d'energia s'ha mantingut amb el gravamen del 21 %, però l'IVA repercutit en la majoria de les vendes a clients s'ha reduït al 10 %. Conseqüentment, les liquidacions d'IVA han passat de ser "a pagar" a ser "a retornar". A 31-12-2021, Hisenda tenia 7,98 M€ pendents de retornar a la cooperativa.
- Compres d'energia a futur.** A finals d'any, els contractes tenien valoracions molt favorables a la cooperativa (el preu de l'energia assegurat a futur era més baix que el preu de l'energia vigent a finals d'any). Això va incrementar en 7,14 M€ aquesta partida, respecte a finals del 2020.
- Préstecs a societats** participades per valor de 2,47 M€, per construir noves plantes de generació: PF Llanillos, Pedro Martínez (Granada); PF La Serra, Anglesola (Lleida), i PF Asomada Solar, Cartagena (Múrcia).
- Saldo de clients.** S'incrementa en 3,77 M€. A finals del 2021 es van emetre factures que es van cobrar a inicis del 2022. Per l'increment del preu de l'energia, aquestes factures tenen un import total molt superior al de les emeses a finals del 2020.
- Compra de terreny.** Es va comprar per 0,71 M€ a principis del 2021, al municipi de Girona, per situar-hi les futures oficines de la cooperativa.

- g) **Capital de treball.** Majoritàriament, és l'import que la cooperativa avança, des que paga l'energia setmanalment fins que la cobra dels seus clients mensualment. El 2021 les necessitats de capital de treball han crescut, per l'increment dels contractes gestionats (+11,7 %) i dels kWh facturats (+15,3 %).

El **finançament** d'aquestes aplicacions de recursos s'ha realitzat mitjançant cinc instruments:

- a) **Tresoreria**, que s'ha reduït en 8,46 M€ entre el 31-12-2020 i el 31-12-2021.
- b) **Aportacions de socis:**
 b1) Al capital social **voluntari** (emissió oberta a l'octubre, +11,6 M€ a 31-12-2021). Quan es redueixin les necessitats de recursos, el romanent s'hauria d'utilitzar en generació o en cancel·lació de deute amb cost, quan sigui apropiat.
 b2) Al capital social **obligatori** de nous socis (+0,79 M€).
- c) **Increment de reserves**, gràcies als resultats positius del 2020 (+0,68 M€).
- d) **Crèdit bancari.** Per primera vegada, el balanç cooperatiu inclou deutes amb entitats financeres de banca ètica, pública i comercial. La ràpida pujada dels preus de l'energia ha obligat a incorporar aquesta font de finançament. A 31-12-2021, el saldo viu del deute bancari era de 6,33 M€.
- Felicitem l'equip d'Economia i Finances per les seves gestions per augmentar la disponibilitat de tresoreria, al marge de les aportacions voluntàries. Aquesta disponibilitat de línies de crèdit i avals, i la contractació de confirmació de pagaments (*confirming*) —si no s'utilitza, amb cost nul— augmenten la liquiditat i aporten seguretat a les operacions.
- e) **Pujada de tarifes.** El 2021, ha estat necessari modificar les tarifes 4 vegades a l'alça per a incorporar-hi la pujada dels preus de l'energia.

Compte de resultats

Prèviament, reflectim dues dades d'especial interès:

Concepte	2021	2020	Variació (%)
kWh facturats	433.025.684	375.498.575	15,3 %
Contractes a finals d'any	133.277	119.335	11,7 %

Extractem només els aspectes rellevants del compte de resultats i els comentem a continuació.²

Imports en M€ (milions d'euros)	2021	2020	%
A) OPERACIONS CONTINUADES			
1. Import net de la xifra de negocis	79,21	72,06	9,9 %
3. Feines realitzades per l'empresa per al seu actiu	0,14	0,00	
4. Aprovisionaments	-73,92	-65,17	13,4 %
A.0) MARGE DE COMERCIALIZACIÓ (1+4)	5,29	6,89	-23,3 %
5. Altres ingressos d'explotació (subvencions i donatiu voluntari)	1,05	0,79	32,6 %
6. Despeses de personal	-3,73	-3,23	15,4 %
7. Altres despeses d'explotació	-0,86	-3,50	-75,3 %
a) Serveis exteriors	-1,52	-1,27	
b) Tributs	0,80	-2,03	
c) Pèrdues, deteriorament i variació de provisions	-0,15	-0,20	
8. Amortització de l'immobilitzat	-0,06	-0,07	-10,6 %
12. Fons d'educació, formació i promoció	-0,11	-0,06	91,7 %
13. Altres resultats	-0,01	-0,01	-34,4 %
A.1) RESULTAT D'EXPLOTACIÓ (1+3+4+5+6+7+8+9+12+13)	1,71	0,81	110,1 %
14. Ingressos financers	0,19	0,23	-17,3 %
15. Despeses financeres	-0,20	-0,23	-14,2 %
18. Deterioració i resultat per alienacions d'instruments financers	-0,09	0,00	
A.2) RESULTAT FINANCER (14+15+18)	-0,10	-0,00	-106,4 %
A.3) RESULTATS ABANS D'IMPOSTOS	1,60	0,81	98,5 %
19. Impostos sobre beneficis	-0,31	-0,13	144,7 %
A.4) RESULTAT D'OPERACIONS CONTINUADES (A.3 +19)	1,29	0,68	89,8 %
A.5) RESULTAT DE L'EXERCICI	1,29	0,68	

El resultat abans d'impostos del 2021 ha estat d'1,60 M€, superior en 0,79 M€ al de l'any anterior (+98,5 %). Les principals partides que han afectat aquesta variació han estat les següents:

a) Cost d'aprovisionament

Som Energia ha continuat participant en el mercat de futurs per conèixer per endavant a quin preu es comprarà l'energia. A través del mercat de futurs, cobreix entorn del 80 % de les seves necessitats d'aprovisionament. Per a la resta, va al mercat diari OMIE.

Amb el preu de compra conegut mitjançant futurs, la cooperativa fixa les tarifes. Així, el risc, quant al marge de comercialització, es limita a la part no coberta.

² Vegeu nota 1. Apliquem el mateix criteri al compte de resultats.

Gràcies a les cobertures de futurs, s'ha aconseguit que la pujada de preus del cost d'aprovisionament del 2021 hagi estat molt més baixa que la pujada experimentada pels preus de mercat. Així, el nombre de kWh facturats creix en un 15,3 %, però el cost d'aprovisionament creix menys, un 13,4 %, i passa de 65,17 M€ el 2020 a 73,92 M€ (+8,75 M€) el 2021.

La novetat del 2021 pel que fa a l'**aprovisionament** és que Som Energia ha establert contractes PPA (*power purchase agreement*, o acords de compra d'electricitat) amb les seves societats participades de generació. Aquests contractes aporten seguretat a ambdues parts. D'una banda, aquestes societats s'asseguren que cobraran un preu garantit per l'energia generada, sense dependre de les fluctuacions del mercat. S'estima que, amb els ingressos derivats de l'aplicació dels contractes PPA, les societats participades podran generar resultats positius i obtenir els recursos financers necessaris per retornar els préstecs concedits per la cooperativa. D'altra banda, amb aquests contractes, Som Energia s'assegura un preu d'aprovisionament per tota l'energia generada per les seves participades. Així, evita haver de fer cobertures de futurs d'aquesta part. El 2021, aquests contractes PPA li han estalviat 1,12 M€ en cost d'aprovisionament.

Finalment, un tercer avantatge seria la possibilitat de subrogar amb bancs els préstecs de la cooperativa a les participades. Amb això, Som Energia podria obtenir més liquiditat. També obre la possibilitat d'aconseguir nous acords PPA amb altres generadors.

b) Ingressos

Els ingressos per vendes i prestacions de serveis augmenten un 9,9 %, i passen de 72,06 M€ el 2020 a 79,21 M€ (+7,15 M€) el 2021. Les mesures del Govern estatal per reduir el preu de la factura elèctrica (reducció dels peatges en les tarifes i suspensió temporal d'alguns conceptes en la factura) van disminuir l'import final facturat. Aquestes mesures (absents el 2020) afecten la variació 2021/2020 dels ingressos.

Durant el primer trimestre de l'any es van mantenir congelades les tarifes, malgrat l'efecte del temporal Filomena. Per tant, no es va traslladar a la facturació l'increment del cost mitjà de l'energia adquirida al mercat diari OMIE.

c) Marge de comercialització

D'acord amb la variació dels ingressos i del cost d'aprovisionament, el marge de comercialització del 2021 és de 5,29 M€. Respecte al 2020, es redueix en 1,60 M€ (-23,3 %). Aquesta disminució s'ha sostingut pel fet que hi hagi hagut menys despesa en la partida de «Tributs», que comentem a continuació.

d) Despeses d'explotació

Les despeses d'explotació han estat de 3,58 M€, enfront dels 6,08 M€ del 2020. La principal variació deriva d'una modificació normativa respecte a l'exigibilitat del pagament de l'IAE, que allibera tota la provisió dotada en anys anteriors (1,49 M€), amb contrapartida al compte

de tributs del compte d'exploració. El resultat és un “**ingrés extraordinari**”, ja conegut a principis del 2021. Entenem que això ha permès moderar les pujades posteriors de tarifes del mateix any.

Estabilitat financera de la cooperativa a llarg termini

La robustesa financera de la cooperativa davant la incertesa dels preus de l'energia no és només una qüestió conjuntural, sinó de llarg termini.³ Per protegir-se financerament davant aquests efectes, proposem reforçar les línies d'actuació següents, moltes ja en marxa:

- a) Inversió decidida en l'activitat de prospecció d'oportunitats de generació, oberta a la participació en plantes compartides amb altres agents del sector.
- b) Impuls i promoció de l'autoconsum, tant en residències unifamiliars com en blocs de pisos, per a incentivar la generació d'excedents.
- c) Suport i participació activa en la formació i desenvolupament de comunitats energètiques, buscant papers alineats amb les capacitats i la vocació de la cooperativa, com la representació, la gestió, el manteniment i la inversió.
- d) Iniciar la contractació a llarg termini de PPAs amb tercers, dins dels paràmetres de respecte ambiental i social de la cooperativa.
- e) Oferir la contractació de la tarifa indexada al preu d'adquisició.⁴ Ja va ser aprovada per l'Assemblea 2020.
- f) Incrementar l'activitat de representació de productors en el mercat elèctric (activitat de Som Renovables, S.L.), per reduir les garanties que s'han de dipositar a OMIE.

Encara que aquestes línies d'actuació ja estiguin en marxa, creiem que haurien d'explicitar-se en plans definits i en dotacions pressupostàries pluriennals. Per tant, no sols haurien de reflectir-se en despeses operatives (Opex), sinó també parcialment com a inversió de capital (Capex), fins i tot en les fases d'estudi i prospecció.

³ Sobre els pics de materials i fonts energètiques no renovables podeu llegir, per exemple, *En la espiral de la energía* (Luis González Reyes, 2015) o el blog d'Antonio Turiel Martínez, *The oil crash* [<https://crashoil.blogspot.com/>].

⁴ En situacions de gran volatilitat com l'actual, la cooperativa s'ha vist obligada a no admetre nous contractes. La tarifa indexada permetria oferir aquesta opció a nous contractes.

Pressupost 2022

Se sotmet a l'Assemblea el pressupost elaborat a finals del 2021. Entenem que s'ha fet amb les dades llavors disponibles i amb la millor estimació possible.

Per als pròxims anys, ens sembla interessant estudiar la possibilitat de presentar-lo amb dades reals del primer trimestre (incloent-hi els contractes de futurs tancats) i amb l'estimació per a la resta de l'any.

El pressupost per al 2022 suposa increments superiors al 100 % respecte al del 2021 en les variables més significatives d'ingressos, despeses i marge de comercialització. Per tant, suggerim acompanyar-lo de previsions en necessitats de tresoreria.